

Uostalom ne samo da nije moguć studij teologije bez njega nego i nekih drugih grana znanosti npr. medicina, farmacija i dr.

Za oživljavanje njegove funkcionalnosti bila bi potrebna temeljita reforma u nastavi latinskog jezika, no o tome govoriti nije svrha ovog članka.

Muren FRANJO

„EMBOlizEM“ KLJUČ ZA RAZUMEVANJ „OČENAŠA“

Ko sva lani skupno z našim novim škofom, velikim liturgičnim pionirjem med nami, dr. Pogačnikom potovala na liturgični tečaj v Zagreb, sem ga med drugim izpraševal tudi za spremembe, ki se nam obetajo v naši mašni liturgiji. »Moje mnenje je, da mašni obred vsaj od »Kanon« do konca, tj. do »Ite Missa est«, ne bo pri novih spremembah, ki se nam v obilni meri obetajo, posebno po »Koncilu«, nič prizadet. Ostali, posebno giblivi del, pa zna doživeti **velike**, tudi **stvarne** spremembe. Tako se dela mnogo na tem, kar je tudi že v osnutkih, da se bodo evangeljske - nedeljske perikope iz Nove zaveze tako porazdelile, da bo prišel v petih letih v glavnem evangelij vseh 4 Evangelistov na vrsto, seveda tako, da bo celo Jezusovo življenje jasno pred nami! In prav je tako. Poučni del sv. maše naj nam nudi tekom časa celega »Jezusa«, kakor nam ga kanon vsakokrat predstavlja v njegovem višku: **trpljenju in smrti!**« Tako dr. Pogačnik, ki mu je dano, da danes sam to na koncilu soustvarja, kar je tedaj napovedoval!

Da, »KANON«, ta čudovita umetnina sv. Duha, bo ostal neizpremenjen tudi po konciljskih reformah. Tudi organska **zgradba** kanona, ki sega po mnenju strokovnjakov prav v **apostolsko** dobo, to tirja. Po mnenju gotovih cerkvenih očetov, posebno tistih, ki po sv. Avguštinu in Sv. Ambrožu razlagajo tudi sv. mašo **simbolično**, ima vsak del kanona svoj globok pomen: Povzdigovanje Jezusa na križ povzdignejo, Očenaš — 7 Jezusovih besed na križu (7 prošenj!), lomljenje sv. hostije — njegovo prebodenje (na vzhodu še zdaj v spomin na to sv. kruh z našim prebadajo!), zavživanje - njegovo mistično smrt v srcih vernikov! Naj ta razlaga komu ugaja ali ne, dejstvo je, da vsaka evharistična daritev »nekrvavo ponazarja krvavo Jezusovo daritev na križu!«

Naš ljudski pisatelj † Ivan Zorec, veliki povestni krogičar naših stiških »Belih menihov«, nam je pred smrtjo napisal nekake »Confessiones« pod naslovom »Iz nižav in težav«. Na str. 173. nam je izpovedal: »Po temeljiti spovedi pri P. Lacku mi ta da za pokoro: Zmoli en sam očenaš, pa prav zbrano ga zmoli, besedo za besedo premisli, nobena, druga misel naj te med molitvijo ne moti!« In pisatelj, ki pač ni imel nikoli misala v rokah (bil je kasneje liberalec in bančni uradnik), malo dalje v svoji knjigi vzklika: »Ampak tista pokora, p. Lacko, tja v nebesa vam povem, da je še nisem opravil, kakor ste mi zabičali, prehuda je bila, ali je že kdo na svetu prav zmolil očenaš?« »O, ga je, g. Zorec«, bi mu sam p. Lacko odgovoril, če bi še živela in za njim mi z misalom v rokah; kadar ga prav molimo, z Jezusom pri sv. maši soizgovarjamo. Mi - Kristjani, kadarkoli z mašnikom »Po zveličavanih zapovedih opomnjeni in po božjem nauku **poučeni**« in to po posebnem dodatku, ki se strokovno tudi v naslovu naznačen »embolizem« (gr.) imenuje!

Mi kristjani imamo namreč, kot apostoli, tudi to možnost, da si izprosimo poseben dar molitvi, dar molitvenih solza: saj je zato celo posebna oracija! Pri sv. maši je taka molitev tudi vedno uspešna, posebna molitev očenaša! Poglejmo, morebiti je prav imenovani embolizem tista avtentična razlaga, ki nam odpira božje zaklade, poenostavlja njegovo razumevanje in sistematizira njegovih 7 prošenj v nekaj čudovit red, ki nam kaže, da njegov izvor ni od tega sveta! Morda se nam prav v očenažu še izraziteje kot v nauku pokaže tista Jezusova evangeljska beseda, zapisana pri sv. Janezu: »Moj nauk sam je tisti, ki me dokazuje!« Tudi očenaš sám se v dodatku pri sv. maši sám dokazuje!

Dodatek sam v slovenskem prevodu, v katerim najdemo avtentično razlago očenaža, takole slove:

»Reši nas, prosimo, Gospod, vsega hudega, preteklega, sedanjega in prihodnjega!« Te besede nam pokažejo, da je treba v drugem delu očenaža iskati Jezusovo misel tako, da je v tem delu mislil na naše »časne« potrebe in skrbi! In kar nas za preteklost skrbi so predvsem naši dolgovi — tj. naši grehi, zato: »Odpusti nam, Oče, naše dolge (V Češč. Mariji: »prosi za nas grešnike!«), za sedaj »ne vpelji nas v skušnjavo!« — za sedaj ko molimo, so aktualne le skušnjave! Za bodočnost pa, za katero prav nič ne vemo kaj nas čaka, molimo splošno: »Reši nas vsega hudega!«

Besede: »Na priprošnjo blažene in častitljive vedno Device, božje Matere Marije, Tv. sv. apostolov Petra in Pavla, Andreja in vseh svetnikov, daj milostno mir v naših dneh« pa nam namigujejo, da je treba v prvem delu očenaža razumevati »razmerja« — tj. prostor! Trojni mir namreč razumevamo: 1) mir v Bogu — zato: »Posvečeno bodi Tvoje Ime«, 2) mir v nas — zato: »Pridi k nam tvoje kraljevstvo!« 3) in mir v svetu okoli nas, zato: »Zgodi se tvoja volja (Mir vam dam kakor ga svet ne more dati...), kakor v nebesih tako na zemlji!« Višina v božjem prostoru je božja volja, ki povezuje nebo z zemljo. Globina smo mi! Širina je svet okoli nas. Središčna točka ki povezuje prostor in čas, pa je božji kruh, ljubi Jezus sam! Kakšna čudovita perspektiva se nam odpira, če prav po božjem nauku poučeni molimo, kot liturgični molivci svoj življenjski očenaž!

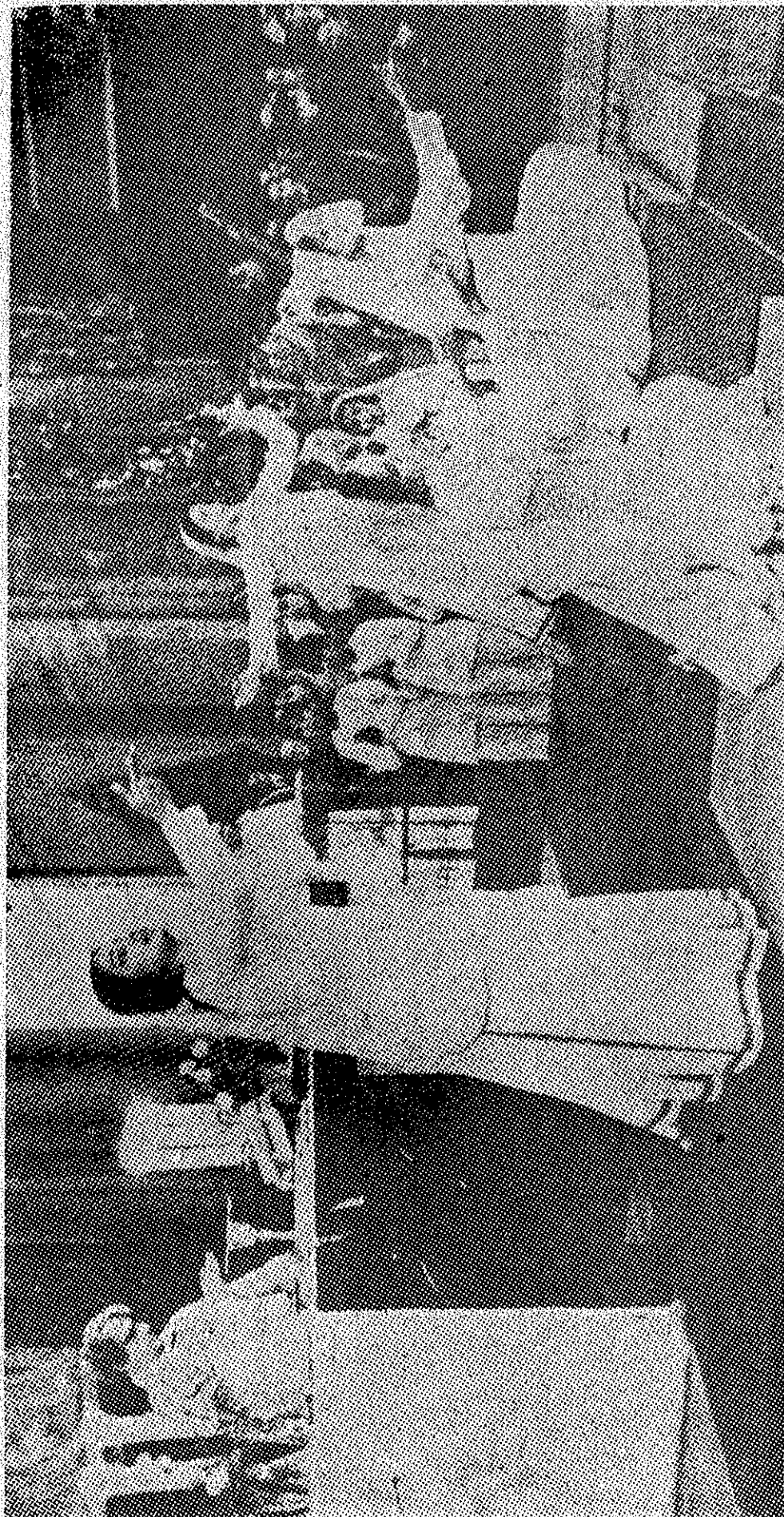
Povše LEOPOLD, Prežganje
— Javor pod Ljubljano.

PLES PRED BOŽJIM PRIJESTOLJEM

(Indijska liturgijska svečanost s grupom P. Proksch-a)

Dva mladića s bubnjevima određuju ritam koraka. Sedamnaest indijskih mladića i djevojaka, odjevenih u ruho bijele i žute šafranove boje svoje domovine, ulazi u svečanoj procesiji u Kaiser-dom u Frankfurtu. Praćeni zvukom malih praporaca od mesinga, nježnih zvukova dviju indijskih gitara, mladići i djevojke pjevaju 23. psalam u svom domovinskom jeziku. Procesija prati P. Georga Proksch-a misijskog reda Steylerovaca do oltara. Katolici Frankfurta katedralne zajednice sv. Bartolomeja pribivaju zajedno s Indijcima svečanosti sv. Mise.

Dvije djevojke polože svežanj s klasjem i košaru s groždem kao simbole kruha i vina na podnožje oltara. Liturgiju prate mladići i djevojke turobnim pjevanjem svoje domovine. Obadvije gitare sa

četiri strune, kojima je šupljina učinjena od dviju bundeva, zašute samo poslije pretvorbe. Poslije poslanice i poslije pretvorbe pristupe četiri djevojke u oltarskom prostoru za krasni poklonstveni ples. Duge žute haljine opšivene su zlatnim gajtanima, na glavi djevojke nose koprenu. Bosonoge plešu škrtim koracima u ritmu svoje domovine na slavu Božju. Izražajne geste njihovih ruku i pokreti njihovih vrpca izražavaju razumijevanje, puno poštovanja, za misterij sv. Mise. Samo se jedamput okrenu prema zajednici. Svojim gestama kao da žele pozvati ljude u crkvi k oltaru. Na koncu mlade plesačice kleknu u dubokom naklonu pred oltarom. Glavu nagnuvši prema dolje, one drže ruke otvorene prema gore kao znak spremnosti i poniznosti pred Svetim.

Poslije pričesti nose deset malenih svijeća pred oltar. Šest djevojaka završava obred misne žrtve s plesom svijetla. Orijentalno štovanje prirodnih sila ovdje dobiva duboko kršćansko značenje. U odmjerenim koracima i okretajima drže djevojke svijeće za pjesmu »Čudesna Božja sjaju daleko i široko, svijetle zvijezde u svemiru, ljubav Božju odražavajte daleko u mjesечеvoj noći, u sunčanom sjaju«. Pjevajući kao i kod Ulaza procesija ponovo napušta oltar.

Prema »Katolisches Sonntagsblatt«,
br. 48, 1965., str. 5. O. F. C.

KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU NADBISKUPA CAMARE

Mgr Helder Camara, nadbiskup Recife-a (Brazil) održao je 24. XI 1965. konferenciju za štampu pod naslovom: »Ono što Sabor nije mogao reći«. Donosimo samo neke izvratke. O odgovornosti Crkve u Latinskoj Americi govori ovako: »Nerazvijenost gura Latinsku Ameriku u stanje nedostojno ljudskog stvorenja. Unutar Latinske Amerike koja je kršćanska, sutra će protukršćanski revolt biti neizbježan ako danas u času tlačenja i ropstva, Crkva bude griješila propustom«. On sugerira da hijerarhija Lat. Amerike »zauzme otvoreno stav u prilog nerazvijenih masa; da se nastoji otresti zemlje koju posjeduje, posebno ako je ta zemlja neproduktivna; da, ako do tog dođe, dadne svoju moralnu podršku revolucionarnom nenasilnom pokretu koji će biti u stanju stimulirati garde koji kao da su još u srednjem vijeku i koji se vladaju kao unutrašnji kolonijalisti. Ovaj je kolonijalizam, nastavlja konferencijer, najgori što ga ja poznam. Kod nas još ima srednjovjekovnih barona«. Pošto je odao počast Martinu L. Kingu govornik zaključuje: »Komunisti će sasvim drukčije osjećati i postupati u času kad shvate da oni ne moraju nijekati Boga i vječni život te da bi mogli ljubiti ljude i boriti se za pravdu. Komunisti će tada gledati na religiju s pažnjom i simpatijom jer će je vidjeti spremnu da ne prikriva nepravde počinjene u ime prava vlasništva i privatne inicijative«.

Nadbiskup Camara nije nikada intervenirao u saborskoj dvorani ali je sigurno jedan od biskupa koji imaju najviše utjecaja na II Vatikanskom saboru. Njegov ugled premašuje Lat. Ameriku gdje se ističe brojnim socijalnim poduhvatima i izvanrednom ljubavlju prema siromašnima. Po koji se put govori krivo o proroštvu u Crkvi. Ali ako ima ijedan biskup koji zaslužuje naziv proroka, to je onda Mgr H. Camara. Njegova vjera i siromaštvo, njegova spontanost i smiješak učinili su ga jednim od najživopisnijih i najdjelotvornijih saborskih prelata (»Le Monde«, 27. stud. 1965, str. 10).